

Vec C-37/23

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

25. január 2023

Vnútroštátny súd:

Corte suprema di cassazione

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

16. január 2023

Navrhovateľ:

Agenzia delle Entrate

Odporca:

PR

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania vo veci samej

Úľavy – DPH – Zemetrasenie v roku 2009 – Vrátenie dane vo výške 60 %

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 1 Pokiaľ ide o spor vo veci samej medzi Agenzia delle Entrate (Daňový úrad) a daňovníkom, vnútroštátny súd nastoľuje *ex offo* otázku zlučiteľnosti vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá stanovuje vrátenie dane vo výške 60 %, sumy dane z pridanej hodnoty (DPH) zaplatenej v období od apríla 2009 do decembra 2010, a ktorá bola zavedená osobitne v súvislosti so zemetrasením, ku ktorému došlo v regióne Abruzzo 6. apríla 2009, so zásadou daňovej neutrality. Toto ustanovenie môže v rozpore so zásadou daňovej neutrality viesť k rozdielnemu zaobchádzaniu. Okrem toho je priznanie tohto vrátenia spochybnené, keďže bol vydaný príkaz na pozastavenie pomoci neoprávnene poskytnutej Talianskom v rámci prípadov štátnej pomoci SA.35083 (2012/NN) - Zemetrasenie Abruzzo.

Prejudiciálna otázka

- 2 „Bránia zásady uvedené v uznesení Agenzia delle Entrate/Nuova Invincibile srl, C-82/14, EU:C:2015:510, ako aj v rozsudku zo 17. júla 2008, Komisia/Taliansko, C-132/06, EU:C:2008:412, takej právnej úprave, aká vyplýva z článku 33 ods. 28 zákona č. 183/2011, ktorá umožňuje daňovníkom získať vrátenie sumy DPH vo výške 60 % zaplatenej v období od apríla 2009 do decembra 2010 v súvislosti so zemetrasením, ktoré postihlo oblasť Abruzzo 6. apríla 2009?

Uvedené ustanovenia práva Únie

- 3 Články 2, 206 a 273, ako aj odôvodnenie 45 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 (šiesta smernica o DPH), článok 108 ods. 3 ZFEÚ, článok 11 ods. 1 nariadenia (ES) č. 659/1999.

Uvedené vnútroštátne predpisy

- 4 V článku 39 zákonného dekrétu č. 78 z 31. mája 2010, ktorý bol so zmenami a doplneniami zmenený na zákon č. 122 z 30. júla 2010, sa stanovuje, že pre fyzické osoby s príjmami z podnikania alebo zo samostatnej zárobkovej činnosti, ako aj pre osoby iné ako fyzické osoby s obratom nepresahujúcim 200 000 eur, sa platba daní vrátane DPH pozastavuje do 20. decembra 2010 bez nároku na vrátenie už zaplatenej dane.

- 5 V článku 33 ods. 28 zákona č. 183 z 12. novembra 2011 sa stanovuje, že na účely umožniť obnovu po mimoriadnej udalosti spôsobenej zemetrasením, ktoré postihlo oblasť Abruzzo 6. apríla 2009, pokračovanie vo výbere dane podľa uvedeného článku 39 zákonného dekrétu č. 78 z 31. mája 2010 bude vykonané v splátkach (platba prostredníctvom 120 mesačných splátok) a že dlžná suma každej dane, ktorá je predmetom pozastavenia výberu, sa po odpočítaní už uskutočnených platieb zníži na 40 %.
- 6 V dôsledku týchto ustanovení sa preto v období od 9. apríla 2009 do 20. decembra 2010 pre osoby s príjmami z podnikania a zo samostatnej zárobkovej činnosti (ako aj pre osoby iné ako fyzické osoby s obratom nepresahujúcim 200 000 eur) sa platba daní vrátane DPH najprv pozastavila a následne platbou v splátkach sa znížila o 60 %.
- 7 Čiastočné podobné ustanovenia boli zavedené článkom 9 ods. 17 zákona č. 289 z 27. decembra 2002 v súvislosti s osobami postihnutými zemetrasením na Sicílii v roku 1990.

Zhrnutie skutkového stavu a konania

- 8 PR, povolaním notár, požiadal o vrátenie sumy vo výške 102 088 eur z titulu DPH zaplatenej za obdobie od apríla 2009 do decembra 2010, keďže táto daň, ktorej platba bola najprv pozastavená v súvislosti so zemetrasením 6. apríla 2009, ktoré postihlo Abruzzo, bola predmetom zníženia na 40 % dlžnej sumy podľa článku 33 ods. 28 zákona č. 183 z 12. novembra 2011. Agenzia delle Entrate (Daňový úrad) žiadosť zamietol z dôvodu, že toto ustanovenie vylučuje vrátenie už uhradenej sumy.
- 9 Žalobu, ktorú daňovník podal proti zamietnutiu jeho žiadosti Commissione tributaria provinciale (Provinciálny daňový súd) zamietol, keďže sa domnieval, že zníženie sa vzťahuje na sumu, ktorá sa má zaplatiť a nie na už uskutočnené platby.
- 10 Daňovník podal odvolanie na Commissione tributaria regionale (Regionálny daňový súd), pričom tvrdil, že situácia osôb, ktoré daň nezaplatili, pričom im bol priznaný nárok na zníženie sumy, ktorú mali uhradiť, by sa mala považovať za podobnú situáciu tých osôb, ktoré naopak potom ako vykonali platby, požiadali o vrátenie zaplatenej vyššej sumy, tvrdenie, ktoré je v súlade s výkladom Corte di cassazione (Kasačný súd, Taliansko) k analogickému ustanoveniu článku 9 ods. 17 zákona č. 289 z 27. decembra 2002, ktoré sa vzťahuje na zemetrasenie na Sicílii v roku 1990. Agenzia delle Entrate (Daňový úrad) spochybnil tvrdenie daňovníka, keďže sa týkalo DPH a v každom prípade žiadal o prerušenie konania až do prijatia rozhodnutia Európskej komisie C(2012) 7128 *final* zo 17. októbra 2012 o začatí konania vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ZFEÚ, ktoré obsahuje príkaz na pozastavenie štátnej pomoci nezlučiteľnej s právnym poriadkom Európskej únie.

- 11 Commissione tributaria regionale (Regionálny daňový súd) rozsudkom zmenil prvostupňový rozsudok, pričom vyhovel odvolaniu daňovníka a vyhlásil zamietnutie vrátenia DPH za nezákonné. Agenzia delle Entrate (Daňový úrad) podal proti rozsudku tento kasačný opravný prostriedok, kým daňovník podal vzájomný kasačný opravný prostriedok.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania

- 12 **Navrhovateľ, Agenzia delle Entrate** (Daňový úrad) namieta porušenie článku 108 ods. 3 ZFEÚ a článku 11 ods. 1 nariadenia č. 659/1999/ES tým, že Commissione tributaria regionale (Regionálny daňový súd) napriek príkazu na pozastavenie pomoci neoprávnene poskytnutej Talianskom v rámci prípadov štátnej pomoci SA.35083 (2012/NN) - Zemetrasenie Abruzzo priznal právo na vrátenie DPH osobe vykonávajúcej hospodársku činnosť, v konkrétnom prípade osobe, ktorá vykonáva slobodné povolanie notára.
- 13 **Odporca, daňovník** tvrdí, že uvedený dôvod je nedôvodný, pretože podľa jeho názoru sa rozhodnutie Európskej komisie nevzťahuje na prejednávanú vec, v ktorej ide o predajcu alebo obchodníka pôsobiaceho v miestnom kontexte.

Relevantná judikatúra Súdneho dvora

- 14 V tejto súvislosti sa zdajú byť obzvlášť relevantné uznesenie z 15. júla 2015, Agenzia delle Entrate/Nuova Invincibile srl C-82/14, EU:C:2015:510, ako aj rozsudok zo 17. júla 2008, Komisia/Taliansko, C-132/06, EU:C:2008:412, týkajúci sa článkov 8 a 9 zákona č. 289/2002.
- 15 V uvedenom uznesení Súdny dvor po tom, čo uviedol, že „systém odpočítania dane bol zavedený s cieľom zabezpečiť neutralitu DPH ... tento systém má za cieľ úplne zbaviť zdaniteľnú osobu bremena DPH splatnej alebo zaplatenej v rámci všetkých jej hospodárskych činností. Spoločný systém DPH takto zaručuje neutralitu, pokiaľ ide o daňové bremeno všetkých hospodárskych činností“, konštatoval, že „opatrenie zavedené článkom 9 ods. 17 zákona č. 289/2002 má na jednej strane za následok, že neznižuje daňové zaťaženie zdaniteľných osôb, pokiaľ ide o DPH, ale umožňuje niektorým zdaniteľným osobám ponechať alebo zadržať sumy zaplatené konečným spotrebiteľom a ktoré sa majú odvieť daňovým orgánom“ a na druhej strane spôsobuje „rozdielne zaobchádzanie v rozpore so zásadou daňovej neutrality, keďže toto ustanovenie umožňuje niektorým zdaniteľným osobám, ktoré určuje a na základe zníženia bežne splatnej DPH, ktoré stanovuje, ponechať alebo zadržať väčšinu sumy DPH prijatej za dodanie tovaru a poskytovanie služieb, zatiaľ čo ostatné zdaniteľné osoby na talianskom území musia na základe týchto transakcií odvieť daňovým orgánom v plnej výške bežne splatnú DPH“.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 16 Vnútroštátny súd poznamenáva, že na účely preskúmania kasačného opravného prostriedku sú relevantné dve okolnosti:
- a) v priebehu konania bolo vydané konečné rozhodnutie Európskej komisie C(2012) 7128 *final* zo 17. októbra 2012.
 - b) žiadosť o vrátenie dane sa týka DPH.
- 17 Pokiaľ ide o prvý aspekt, vnútroštátny súd uvádza, že nezlučiteľnosť opatrení, ktorými členský štát upúšťa od správneho uplatňovania a/alebo výberu dlžnej sumy DPH, musí byť konštatovaná *ex offico*, bez ohľadu na prípadné konkrétne tvrdenia účastníkov konania, keďže zásada efektivity zakotvená v článku 10 Zmluvy o ES zahŕňa povinnosť vnútroštátneho súdu uplatniť *ex offico* právo Únie. V prejednávanej veci Komisia vo svojom rozhodnutí zo 14. augusta 2015, C(2015) 5549 *final* (ktoré musí vykonať aj vnútroštátny súd tým, že neuplatní rozporné pravidlá), v článku 1 rozhodla, že „*Schémy [opatrenia - neoficiálny preklad] štátnej pomoci, ktorými sa znižujú dane a príspevky, ktoré musia platiť podniky v oblastiach postihnutých prírodnými katastrofami v Taliansku od roku 1990 a ktoré Taliansko neoprávnene zaviedlo v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, nie sú zlučiteľné s vnútorným trhom*“.
- 18 Podľa vnútroštátneho súdu sa článkom 33 ods. 28 zákona č. 183/2011 vykonáva rovnaký mechanizmus ako ten, ktorý už bol zavedený článkom 9 ods. 17 zákona č. 289/2002, keďže rovnako ako v prípade posledného uvedeného ustanovenia sa „*Suma splatná za každú daň alebo príspevok ..., predmetu pozastavenia, sa po odpočítaní už uskutočnených platieb znižuje na 40 %*“, čím sa stanovuje zníženie súm, ktoré sa majú zaplatiť o 60 %.
- 19 Zdá sa, že nárok na zníženie dane môže mať za následok, po prvé, nie zníženie daňového zaťaženia zdaniteľných osôb, pokiaľ ide o DPH, ale umožnenie niektorým z týchto osôb ponechať alebo zadržať sumy, ktoré už zaplatil konečný spotrebiteľ a ktoré sa majú odvieť daňovým orgánom: inými slovami, toto pravidlo v konečnom dôsledku umožňuje vrátenie sumy niektorým osobám, ktorú v skutočnosti uhradili iné osoby, t. j. koneční spotrebitelia, pre ktorých je možnosť žiadať vrátenie zaplatenej sumy od dodávateľa alebo obchodníka iba hypotetická.
- 20 Po druhé sa zdá, že toto ustanovenie vedie k rozdielnemu zaobchádzaniu a priamo porušuje zásadu daňovej neutrality, pretože umožňuje niektorým zdaniteľným osobám ponechať a zadržať veľmi významnú časť (60 %) sumy DPH vybranej za dodanie tovaru a poskytovanie služieb, na rozdiel od iných zdaniteľných osôb na talianskom území, ktoré musia odvieť za rovnaký typ transakcií plnú sumu DPH.
- 21 Daňovník poukázal na to, že nové ustanovenie na rozdiel od ustanovenia z roku 2002 nebráni určeniu Agenzia delle Entrate (Daňový úrad), že zníženie je len o 60 % (na rozdiel od 90 % stanovených v ustanovení z roku 2002) a že rozsah územnej pôsobnosti je vymedzenejší, pričom dospel k záveru, že zásady

potvrdené Súdny dvorom v uznesení Agenzia delle Entrate/Nuova Invincibile s.r.l. sa na prejednávajúcu vec nevzťahujú.

- 22 Podľa vnútroštátneho súdu zníženie ani územné vymedzenie sa nezdajú byť významnými prvkami, rovnako ako nevylúčenie určovacej činnosti nie je relevantné, keďže výška sumy tým každopádne nie je dotknutá. Zdá sa teda, že toto ustanovenie vedie k neodôvodnenému porušeniu zásady neutrality DPH.
- 23 Vnútroštátny súd však vzhľadom na to, že ide o ustanovenie, ktoré Súdny dvor nikdy výslovne nepreskúmal, považuje za potrebné vzhľadom na pripomienky účastníka konania predložiť Súdnemu dvoru otázku zlučiteľnosti článku 33 ods. 28 zákona č. 183/2011 vzhľadom na vyššie uvedené rozhodnutia.

PRACOVNÝ DOKUMENT